

II OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA HISTORYKÓW XIX WIEKU

Donosy i akta policyjne w warsztacie historyka XIX wieku (do 1918 r.)

Warszawa 21-22 VI 2018

Dzień I / 21. VI.

Instytut Historyczny, Sala Kolumnowa

10.00 – rozpoczęcie i wykład wprowadzający
prowadzenie: prof. Małgorzata Karpińska UW

prof. Stanisław Wiech UJK

Donosy. Między normą a patologią relacji społeczeństwa z organami władz policyjnych.

Refleksje i uwagi na przykładzie XIX-wiecznych akt carskiej żandarmerii i ochrony

11.00-11.30 – dyskusja

prowadzenie: prof. Małgorzata Karpińska UW

11.30-12.00 – przerwa kawowa

PANEL I.

Donoszenie jako element komunikacji z władzą, cz. I.

12.00-14.30

Prowadzący: dr hab. Piotr Szlanta UW

- prof. Jarosław Czuby UW
Donos jako narzędzie walki politycznej w polskiej epoce napoleońskiej
- др. Григорий Николаевич Бибииков РАН
*Донос в политической культуре николаевской России
(по материалам III Отделения С.Е.И.В. канцелярии)*
- prof. Tomasz Nodzyński UZ
Zewnętrzna i wewnętrzna krytyka donosów i zeznań z lat 1845-1846, ujawniających spiski niepodległościowe w Poznaniu
- dr hab. Janusz Pezda UJ
Platni donosiciele czy nieświadomi współpracownicy? Emigranci na służbie obcych mocarstw
- prof. Maciej Mycielski UW
Wychowanie i inwigilacja. „Dozór szkolny” na Uniwersytecie Warszawskim w latach 1823-1830

Komentarz: prof. Maciej Janowski PAN

14.30-15.30 – przerwa

PANEL II.

Donoszenie jako element komunikacji z władzą, cz. II.

15.30-17.30

prowadzenie: prof. Andrzej Szwarc UW

- prof. Wiesław Caban UJK, doc. dr Swietłana Mulina OMSU
Rola donosu w życiu Polaków zesłanych na Syberię w XIX wieku
- dr hab. Stanisław Pijaj UJ
Korespondenci i agenci. Tajni współpracownicy austro-węgierskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych u progu dualizmu w świetle materiałów zgromadzonych w Haus-, Hof-und Staatsarchiv w Wiedniu
- prof. Krzysztof Latawiec UMCS
Donosy i ich wpływ na działanie urzędu Kancelarii Gubernatora Lubelskiego oraz jego personelu w latach 1866-1915
- dr Artur Markowski UW
Donosy na polskie środowiska emigracyjne w aktach carskiej ochrony zagranicznej

Komentarz: prof. Andrzej Chwalba UJ

17.30 – zakończenie obrad

Dzień II / 22. VI.

Instytut Historyczny, sala 108

PANEL III.

Donoszenie i jego motywacje społeczne

10.00-12.00

Prowadzenie: prof. Tomasz Kizwalter UW

- dr Alicja Maślak-Maciejewska UJ, dr Hanna Kosińska-Witt UJ
Rekursy do magistratu krakowskiego jako źródło wiedzy o strukturze lokalnej gminie żydowskiej. (Dwugłos polemiczny?)
- dr Joachim Popek UW
Donosy, zażalenia i skargi w konfliktach o serwituty leśne w Galicji w XIX wieku

Komentarz: prof. Daniel Grinberg UwB

12.00-12.30 – przerwa

PANEL IV.

Dokumentacja policyjna

12.30-14.30

prowadzenie: prof. Joanna Schiller-Walicka PAN

- prof. Norbert Kasperek UWM/APO
Listy gończe za dezterterami w 1832 r.
- prof. Alexander Filyushkin SPU
Ministry of Internal Affairs in search of the Russian past: correspondence concerning the search and protection of monuments of history in the Russian Empire (1826-1902)
- mgr Piotr Hummel UW
Kontrola i ewidencja mieszkańców Łodzi na przykładzie ksiąg ludności stałej i niestałej oraz ksiąg meldunkowych z lat 1864-1914
- prof. Magdalena Niedzielska UMK
Pruskie akta policyjne jako źródło historyczne

Komentarz: prof. Radosław Żurawski vel Grajewski UŁ

14.30-15.30 – przerwa

PANEL V.

Studia przypadków, cz. II.

15.30-17.00

Prowadzenie: prof. Alicja Kulecka UW

- mgr Piotr Wincenciuk AGAD
Jarmark w Łowiczu na św. Mateusza (21 IX) w raportach biura Henryka Mackrotta, urzędnika policji tajnej w Królestwie Polskim
- prof. Andrzej Szwarec UW
Gawrił Iwanowicz i carska policja. Historia jednej inwigilacji
- dr hab. Jacek Legieć UJK, doc. dr Anna Krich OMSU
Gubernator tobolski Aleksander Despot-Zenowicz w świetle donosów

Komentarz: prof. Stanisław Wiech UJK

17.00 – podsumowanie konferencji

prowadzenie: prof. Małgorzata Karpińska UW

Komitet organizacyjny:
prof. Małgorzata Karpińska, prof. Alicja Kulecka, prof. Tomasz Kizwalter,
dr Artur Markowski
sekretarze: mgr Anna Dybała-Pacholak, mgr Jakub Kosiorek